

Sisäkorvaistutetta käyttävän identiteetti – omakohtaisia kokemuksia

Maija Lindström

Kuuro joka kuulee – jokapäiväistä identiteetin muovaamista

Elämäni huonokuuloisena on vahvasti muovannut minua sellaiseksi kuin olen. Se on tuonut eteeni ihmisten sekä ihmisryhmien ominaisuuksia, joita en ehkä luomukorvaisena olisi nähnyt.

Moni muukin asia on vaikuttanut identiteettiini. Kuulovamma vaan sattuu olemaan sellainen, joka ei koskaan tule muuttumaan. Se seuraa minua Himalajan vuorille Bhutaniin, koulun rappukäytäviin Singaporessa sekä Bosnia-Hertsegovinan leipomoihin. Se on joskus ollut turhauttavaa, ärsyttävää ja kyllästyttävää. Vaikka en ole ikinä toivonut, etteikö minulla olisi kuulovammaa, se on ollut henkinen koettelemus.

Neljäsluokkalaisena pidin hiuspantaa implanttien päällä niiden peittämiseksi. Kuudennella luokalla sain vinkkejä kuulovammaiselta kaveriltani, miten pujottaa kojeet hiusten sisään kampaukseen, jottei niitä näkyisi lainkaan. Yhdeksännellä häpesin, kun englanninopettaja vei pöytämyyriäni toisille oppilaille puheenvuorojen ajaksi. Nyt abivuonna ymmärrän edelleen nuoremman itseni tunteet. Samantyyppiseen ympäristöön ja tilanteeseen laitettuna varmasti tuntisin ne uudestaan. 17-vuotiaana kuitenkin osaan jo kertoa nuoremmalle itselleni, ettei sen tunteen ylläpitäminen kannata.

Jotta maailmasta voi tulla parempi paikka, on meidän asetettava itsemme heikommaksi ja kertoa omasta vammastamme. Ihmiset reagoivat siihen hyvin eri tavoin: minua on kutsuttu robotiksi, ”vitun kuuroksi”, jopa messiaaksi – olen myös saanut osakseni sääliä. Kun kohtaan näitä eri reaktioita jokapäiväisessä elämässäni, en enää ajattele että ne ovat pahoja reaktioita tai kommentteja tai kohdistuneita minua kohtaan. Ne ovat inhimillisiä ja kertovat vain ihmisten suhteesta kuulovammaan eikä minuun itseeni. Mutta ainoa tapa, miten me voimme tehdä niistä mahdollisimman päteviä kohdallemme, on puhua, kertoa ja selittää. (Niin kauan kun ihmisiä jaksaa kiinnostaa!) Jos kerrot vammastasi avoimesti, niin kyllä sieltä ”normaalien” joukosta valikoituu jyvät akanoista.

Olen myös saanut käydä ainutlaatuista koulua Bosnia-Hertsegovinassa. Siellä olen osallistunut kuulevien koulukavereitteni järjestämään amerikkalaisen viittomakielen kerhoon keskiviikkoisin.

Joka toinen maanantai olen saanut 200 hengen keskustelussa ihmiset odottamaan puheenvuoroa FM-laitteen voiman avulla. Oppitunneilla koulukaverini ovat oppineet huutamaan takarivistä “MIKKI!”, jos opettaja on unohtanut antaa pöytämikkini puhuvalle oppilaalle. Olen saanut huonekaverini rämpyttämään vessan valoja, jotta saa minut ulos asuntolasta harjoitus-palohälytyksen ajaksi. Ihmiset ottavat minut huomioon, koska kerroin heille kuulovammastani vuoden alussa – pidin PowerPoint -esityksen tilanteista, jotka ovat vaikeita minulle kuuloni takia.

En ole ollut kuulovamman tärkeydestä omassa identiteetissäni aina yhtä tietoinen – onhan se ominaisuus, joka pysyy aika lailla piilossa kuulevassa ympäristössäni varsinkin kotona huonoon kuulooni jo tottuneen perheen kanssa. Olen kuitenkin ymmärtänyt sen tärkeyden itselleni varsinkin muuttaessani pois kotoa. Tällöin se on noussut esille enemmän kuin ikinä, koska olen joutunut erilaisuuteni ja vammani kanssa kasvokkain joka päivä, täysin yksin.

Kokemuksestani *kuurona joka kuulee* en kuitenkaan ottaisi mitään pois. En ole jäänyt mistään paitsi, vaan päinvastoin maailmani on avautunut monia luomukorvia suuremmaksi.